

OFERTA WDROŻENIOWA

Przechowywanie pomidorów przy zastosowaniu innowacyjnych technologii

Słowa kluczowe: pomidor, przechowywanie, jakość, 1-metylocyklopropan, dynamicznie kontrolowana atmosfera,

Opis wdrożenia:

Pomidor jest rośliną jednoroczną, należącą do rodziny psiankowatych. Uprawiany jest w gruncie, szklarni oraz tunelach foliowych. Produkcja pomidorów gruntowych w Polsce wynosi około 240 tys. ton, natomiast pod osłonami około 700 tys. ton. Szacuje się, że około 40% produkcji kierowane jest na świeży rynek, natomiast 60% do przetwórstwa. Polska produkcja pomidorów rozpoczyna się na początku kwietnia i trwa do połowy listopada. W pozostałej części roku, w sprzedaży są przede wszystkim pomidory importowane.

Pomidor dojrzały jest towarem nietrwałym, szybko gnije i psuje się po zbiorze. Planując przechowywanie pomidorów, zbiera się je zazwyczaj we wcześniejszej fazie dojrzałości. Pomidory zebrane w fazie owoców zielonych wyrosniętych, z wytworzoną substancją galaretowatą charakteryzują się najwyższą trwałością przechowalniczą.

W Pracowni Przechowalnictwa i Fizjologii Pozbiorczej Owoców i Warzyw Instytutu Ogrodnictwa przeprowadzono badania nad możliwością zastosowania dynamicznie kontrolowanej atmosfery z fluorescencją chlorofilu, jako wskaźnikiem stresu beztlenowego (DKA) oraz pozbiorczego traktowania owoców inhibitorem dojrzewania 1-MCP (1 – metylocyklopropanem) dla wydłużenia okresu przechowywania pomidorów.

W warunkach DKA, stężenie tlenu utrzymywano na poziomie 0,1-0,2% powyżej ustalonego progu stresu beztlenowego, natomiast dwutlenku węgla na poziomie 1,0

i 2,0 %. Badania prowadzono na pomidorze odm. Sandoline F₁, zebranych w dwóch fazach dojrzałości: „zielony wyrosnięty” i częściowo wybarwiony – 10 do 60% powierzchni.

Pomidory zielone przechowywano przez 40 dni w temperaturze 12°C, natomiast częściowo wybarwione przez 20 dni w tej samej temperaturze. Po chłodniczym przechowaniu, pomidory dalej składowano w warunkach symulowanego obrotu towarowego (SOT), czyli w temperaturze 18°C.

Wyniki uzyskane w przeprowadzonych badaniach wykazały, że pomidory zielone, przechowywane w DKA utrzymały lepszą jakość ze względu na mniejsze gnicie owoców. Ponadto DKA wyraźnie wpłynęła na opóźnienie dojrzewania pomidorów, zarówno w czasie chłodniczego przechowania jak i późniejszego składowania w warunkach SOT.

W czasie przechowywania pomidorów zebranych w fazie częściowego wybarwienia owoców, nie udało się osiągnąć sygnału F_a (stres beztlenowy) nawet przy bardzo niskich stężeniach tlenu. W związku z tym, w kombinacjach z DKA utrzymywano stężenie O₂ na poziomie 1,0 i 1,2%. Po 20 dniach przechowania pomidorów zebranych w fazie częściowego wybarwienia, nie stwierdzono istotnego wpływu sposobu przechowywania na jakość i trwałość pomidorów.

Badania z traktowaniem pomidorów inhibitorem dojrzewania (1-MCP), przeprowadzono na dwóch odmianach

Admiro F₁ i Sandoline F₁. Owoce obu odmian należały do 3 i 4 klasy dojrzałości, czyli powierzchnia wybarwiona na żółto, różowo lub czerwono stanowiła od 10% do 60% powierzchni owocu. Traktowanie 1-MCP wykonano w dwóch stężeniach: 0,69 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$ i 2,06 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$. Pomidory przechowywano w temperaturze 12°C. Przez pierwsze trzy tygodnie pomidory przechowywały się podobnie we wszystkich kombinacjach. Przedłużając okres przechowania stwierdzono, że

w obiekcie kontrolnym starzenie zaczęło przebiegać szybciej niż w obiektach traktowanych.

Otrzymane wyniki wskazują, że pozbiornicze traktowanie 1-MCP w stężeniu 0,69 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$ i 2,06 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$ wpływa na ograniczenie gnicia i utrzymania lepszej jakości owoców zebranych w fazie dojrzałości od 10 do 60% powierzchni wybarwionej. Różnice uwidoczniają się przy przechowaniu pomidorów przez okres powyżej 3 tygodni.

Pomidory 'Sandoline' zebrane w fazie dojrzałości „częściowo wybarwione” po 20 dniach przechowania w KA, w temperaturze 12°C

Pomidory 'Sandoline' 'po 35 dniach przechowania w temperaturze 12°C

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

Zastosowanie dynamicznie kontrolowanej atmosfery wpływa na utrzymanie lepszej wartości handlowej pomidorów zebranych w fazie dojrzałości owoców „zielonych wyrośniętych”, składowanych po chłodniczym przechowaniu w warunkach SOT. Zastosowanie 1-MCP w stężeniu 0,69 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$ i 2,06 $\mu\text{l}\cdot\text{l}^{-1}$ do pozbiorniczego traktowania pomidorów, zebranych w fazie dojrzałości od 10 do 60 % powierzchni wybarwionej, wpływa na ograniczenie gnicia i utrzymania lepszej jakości owoców, co uwidacznia się przy dłuższym okresie przechowywania (powyżej 3 tygodni).

Zastosowanie innowacyjnych technologii przechowywania może korzystnie wpłynąć na kondycję ekonomiczną gospodarstw ogrodniczych jak również przyczynić się do ograniczenia strat żywności, poprzez zwiększenie trwałości owoców pomidora.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Gospodarstwa ogrodnicze, w których uprawiane są pomidory z przeznaczeniem do przechowania.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego i inne służby doradcze.

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Z-d Przechowalnictwa i Przetwórstwa Owoców i Warzyw

Autor: dr Maria Grzegorzewska

tel. 46 834 40 46

e-mail: maria.grzegorzewskai@inhort.pl

Współautorzy:

mgr inż. Ewa Badełek

inż. Karol Fabiszewski

dr Krzysztof P. Rutkowski

Praca została wykonana w ramach zadania 3.5 „Rozwój innowacyjnych technologii przechowywania i wykorzystania owoców i warzyw” programu wieloletniego IO (2015-2020) „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.